

Bagossy László:

A SÖTÉTBEN LÁTÓ TÜNDÉR

- mesebeszéd –

Julinak és Bálintnak

(Az üres színpad közepén ül egy széken a Sötétben Látó Tündér. Elmúlt háromezer éves, de alig látszik hatvannak. Vállán aprócska szárnyak, kezében varázspálca. Kicsit hasonlít Pogány Juditra, mindenütt hallani a hangját, pedig egészen halkán beszél.)

Egyszer volt, hol nem volt,
valamikor réges-régen,
mikor még a patak is visszafelé futott,
Hetedhét Országon is túl,
még az Óperenciás-tengeren is túl,
de még az Üveghegyeken is túl,
ott ahol a világnak már majdnem vége van,
volt egy tündér.
De nem is csak volt ám, hanem még van is,
hiszen itt ül ezen a széken.
Éppen tegnapelőtt múltam el háromezer éves.
És bizony réges-régen elmúltak már azok a
bánatos napok is,
amikor tündér-testvéreim még úgy csúfoltak engem,
hogy a „Pirinyó Minyó”,
és bizony réges-régen elmúlt már az a szép sötét éjszaka is,
amikor tündéryanám egy mesét mondott,
és tündér-nevet adott nekem,
és az lettem, aki ma is vagyok:
a Sötétben Látó Tündér.

(varázspálcájával megcsendít egy láthatatlan harangocskát)

Most elmondom, hogyan születnek a tündérek.

A tündérek úgy születnek,

hogyminden hetvenhetedik esztendőben,

tavaszi reggelen,

mikor az erdők alján illatozik a medvehagyma,

a szerelmes tündérfiúk meg a szerelmes tündérlányok

kirepülnek a tisztásokra,

átkarolják egymást,

és elkezdenek szépen csókolózni.

Ilyenkor aztán minden hetvenhetedik esztendőben

csillogó szappanbuborékok hullanak az égből,

ezekben a szappanbuborékokban érkeznek meg a világra

a tündérgyerekek.

Hogy ki a csuda eregeti őket,

a Jóisten-e vagy valaki más,

azt senki se tudja.

Én is már csak arra emlékszem,

hogymjavában szállingózik lefelé az égből,

és a többi testvéreimmel együtt

próbálok megkapaszkodni

szépséges tündéryanám hajában

vagy szépséges tündérapám fülében.

Mert amelyik tündérgyerek megkapaszkodni nem tud,

az bizony a földre hullik,

éhes rókák fellefetyelik,

csípős hangyák össze-vissza másszák,

butácska őzikék halálra tapossák

és vége az életének.

De hát a Baj is csak arra várt, szegény,

hogymegszülethessen végre.

És az én szépséges tündérapámnak

olyan szúrós volt aznap reggel a bajusza,

és úgy megcsiklandozta vele

a szépséges tündéryanám orrát,

hogyma nagy-nagy csókolózásnak

egy nagy-nagy tüsszentés lett a vége,

a nagy-nagy tüsszentésnek

nagy-nagy földre potyogás,
a nagy-nagy földre potyogásnak pedig
szomorú sírás-rívás,
mert amikor kosárba szedegettek
minket, a maradékot,
és megszámoztak, és összeadtak és kivontak,
sírva-ríva látták, hogy csak
háromszázan maradtunk testvérek.
De a szép napocska másnap is felkelt,
és tündéryanánk nem búslakodott sokáig,
hanem ugyanolyan hamar megvigasztalódott,
amilyen hamar minket is meg tudott vigasztalni,
ha valamelyikünket bánat érte.

Ápolt és táplált és tanítgatott minket,
és ugyanúgy örült a kevéske háromszáznak,
mint más tündér a tízezer gyermekének.
(*varázspálcájával megcsendít egy láthatatlan harangocskát*)

Most elmondom, mi mindent kell megtanulnia
gyerekkorában egy kistündérnek.

Hát a falevelek hangját,

(*mutatja*)

patak csobogását,

(*mutatja*)

ágak roppanását,

(*mutatja*)

kövek gurulását.

(*mutatja*)

Hozzá a nádirigót

(*mutatja*)

és az összes madarat,

hozzá a szürkefarkast

(*mutatja*)

és az összes vadakat,

hozzá a békát

(*mutatja*)

és az összes halakat,

hozzá a tücsköt

(*mutatja*)

és az összes bogarat.

Aztán a hárfát,

(mutatja)

aztán a fuvolát,

(mutatja)

aztán a hegedűt,

(mutatja)

aztán az egész szimfóniát.

(mutatja)

És persze:

futni, úszni,

faragni, fúrni,

ásni, mászni,

repülni, kúszni,

tornázni, táncolni,

libegni, lánfolni,

és úgy figyelni csöndben,

mint a sír.

(csöndben figyel kicsit, mint a sír)

És az én kettőszázkilencvenkilenc testvérem,

akárhogy is iparkodtam,

mindig gyorsabban tudott futni és úszni,

mindig szebben tudott faragni-fúrni,

és mélyebbre ásni,

és magasabbra mászni,

de még úgy figyelni csöndben, mint a sír is

jobban tudott,

mert én voltam közöttük a legeslegkisebbik.

És amíg figyeltek mind síri csöndben,

én sírtam a csöndben és mind engem figyelt:

”Pirinyó Minyó! Pirinyó Minyó!”

- a szájuk hallgatott, de a szemük rajtam nevetett.

(varázspálcájával megcsendít egy láthatatlan harangocskát)

Tudni kell még a bánatomhoz azt is,

hogy a tündérek arról kapják

a nevüket és mesterségüket,

amiben a testvéreik között a legügyesebbek.

Aki a patakot a legszebben csobogtatja,

Patak Csobogató Tündér lesz a neve.

Aki a felhőket a legszebben fújja:

Felhő Fújó Tündérnek szólítja majd
a tündérek serege.

Aki a legszebben lobogtatja a tüzet:

annak a Tűz Lobogató Tündér dukál,

aki a havat a legszebben görgeti,

annak a Hó Görgető Tündér

gyönyörűséges neve jár.

Márpedig én, a legkisebb, a Pirinyó Minyó,

semmiben, de semmiben se tudtam

a legügyesebb lenni a testvéreim között.

(varázspálcájával megcsendít egy láthatatlan harangocskát)

Most elmondom, hogyan nyertem el mégis

a tündér-nevemet,

hogyan lett belőlem az, aki ma is vagyok:

a Sötétben Látó Tündér.

Tavasszal az illatos turbolya szirmai közt laktunk,

nyáron a fenyőtoboz szellős pikkelyein,

ősszel a kukac-rágta vadkörte magházában,

télen pedig, amikor az a nevezetes éjszaka volt,

egy tölgyfagubacs melegében

hallgattuk tündéryanánkat,

ágyunkban összebújva,

testvérek, mind a háromszázan.

Tündéryanánk egy székecskén ült,

éppen úgy, ahogy én itt,

és mesét mondott nekünk,

éppen úgy, ahogy én itt.

Volt az ujján egy gyémántköves gyűrű,

éppen ez, amelyik itt ragyog az ujjamon,

ebben tartotta a fényt, amivel éjszaka világított.

De hogyha varázspálcájával intett,

így ni,

(mutatja)

minden világosság a gyémántköbe visszabújt,

és sötét lett, nagyon sötét...

(nagyon sötét lesz)

Csakhogy mi a sötétben úgy féltünk,
 reszkettünk, kiabáltunk,
 hogy amíg el nem aludtunk mind,
 addig mesélt,
 és hagyta a szobában szabadon repkedni a fényt.
 Így ni.

(nagy szárnycsapkodások közepette kivilágosodik)
 Ezen a téli éjszakán az én bánatom már akkora volt,
 hogy a szememre nem jött álom,
 pedig tündéryanám már a hetvenhetedik meséjének is
 a végére jutott,
 körülöttem pedig mind a kettőszázkilencvenkilenc
 fivérem és nővérem édesdeden szuszogott.
 Suttogva kértem anyámat, hogy most lesz szíves
 csak engem szeretni,
 lesz szíves csak rám figyelni,
 és lesz szíves csak nekem mondani egy mesét,
 olyat, amiből megtudhatom a tündér-nevemet,
 és hogy miben lehetnék a testvéreim között
 a legügyesebb.

Mert a bánatom már akkora,
 hogy ilyen kicsi létemre,
 nem is tudom, hogyan fér belém...
 És hogy vissza ne engedje gyűrűjébe a fényt,
 mert én a sötétben mindig ijesztő dolgokra gondolok,
 és azokat ráadásul még látni is tudom.

(varázspálcájával megcsendít egy láthatatlan harangocskát)

Most elmondom, hogy ekkor
 mit kérdezett tőlem tündéryanám
 ezen a nevezetes téli éjszakán.

Tündéryanám pedig azt kérdezte tőlem:

”Te látod a sötétben a gondolataidat?

De látod-e a sötétben a kimondott szavakat?

Ha azt mondanám, hogy ’rózsa’,

látnád-e piros szirmait?

Ha azt mondanám: ’tündöklő napocska’,

látnád-e a sötétben is, ahogy fényesen vakít?

Mert ha igen,

akkor olyan mesét mondok neked,
ami a kimondott szavak által
a Fekete-tenger hetvenhetedik szigetének
a legsötétebb csücskébe vezet.

Aki erre az útra el akar jönni velem,
annak a kimondott szavakat
a sötétben is látnia kell.

Aki pedig erről az útról visszatér,
az lehet a legbátrabb testvér,
az lehet az összes testvér közül
a legsötétbenlátóbb:

a Sötétben Látó Tündér.”

Akkor ő alvó testvéreim közül
magához emelt, ölébe ültetett
és próbát tett velem.

Gyűrűjét a magasba emelte,
(mutatja)

azt mondta, öleljem át,
ne féljek,

meg ne pissenjek:

a testvéreim föl ne ébredjenek.

És újra gyűrűjébe zárta a fényt.

(besötétedik)

”Hát itt volnánk.

Ezt a vadvirágos tarka domboldalt
itt az orrunk előtt, látod-e, tündérkém?”

„Látom, látom, - válaszoltam - csak nagyon sötét!”.

”Dehogy sötét, hiszen süt rá a déli nap,
hány lépés lehet innen a teteje?”

”Talán ha tíz lépés” – suttogtam vacogva én.

”Lépjük hát meg gyorsan,
mert amit a dombtetőről látni fogsz,
ott kezdődik az én mesém!”

(kis fénykörön át a Tündér kikukucskál a sötétből)

És akkor tündéryanám minden

lépésemnél megkérdezte,

látom-e én is,

ami a cipőm orránál látszik.

(újra besötétedik)

”Első lépésed: kamillavirág. Látod-e?”

„Látom!”

”Második lépésed: döglött egér. Látod-e?”

„Látom!”

”Harmadik lépésed: kabátgomb. Látod-e?”

Látom!

”Negyedik lépésed: hangyaboly. Látod-e?”

„Látom!”

”Ötödik lépésed: nyúlkaki. Látod-e?”

„Látom!”

”Hatodik lépésed: öreg róka kihullott foga. Látod-e?”

„Látom! Látom! Látom!”

”Hetedik lépésed...”

”Katica fűszálon! Látom!”

”Nyolcadik lépésem: bagoly tolla.

Kilencedik lépésem: boróka bokra!

Tizedik lépésem: kivágott nyárfa tuskója!”

”Lépj fel rá, és mondd el, mit láatsz?”

”Királyi palotával a közepén, anyácskám,
egy gyönyörű várost látok!”

(Kivilágosodik.)

„Az első próbát kiálltad. – suttogta anyám -,

De a mesém csak most kezdődik.

Mersz-e jönni velem a sötétbe?

Mersz-e járni velem a Tökmag királyfi nyomában?”

És gyémánt gyűrűjét a magasba emelte,

a fény pedig felkacagott a parancsára várva.

*(A fény felkacag, a Sötétben Látó Tündér varázspálcájával megcsendít
egy láthatatlan harangocskát)*

Most elmondom, hogyan is mesélte

azt a mesét tündéranym,

azon a nevezetes téli éjszakán.

Hát úgy mesélte, hogy:

„Egyszer volt, hol nem volt,

hogyan volt, azt nem tudom,

de hogy volt, azt tudom,

tudom, mert ott volt a tizet-lépős dombocská mögött,

csak hogy az a *dombocska* hol volt, azt nem tudom,
nahát, akár hogy is: volt egyszer egy király.

Ennek a királynak volt tizenkét fia,
ott laktak abban a szép városban,
szép városnak abban a gyönyörű palotájában,
amit a tizet-lépős dombocska tetejéről
lehetett látni...

Látod-e még, tündérekém azt a várost?”

Én pedig a sötétben azt kiáltottam:

”Persze, anyácskám, mondtam, hogy látom!” – de olyan hangosan,
hogy harminchárom testvérkém forgolódni kezdett,
másik harminchárom pedig menten felébredt,
és azt visította, hogy:

”Juj, mi ez a sötét?!”

Juj, nem látok semmit!

Juj, juj, juj, de félek!”

Ezért amíg újra el nem aludtak,
fényt kellett bocsátani a mesére.

Anyám pedig szép halkán így folytatta:

”Szóval, a tizenkét királyfiúból a legidősebb,
ahogy egy kicsit fölcseperedett,
és növegetni kezdett a bajusza,
feleségül vett egy szépséges királykisasszonyt.
Ennek a királykisasszonynak is jó sok húga volt,
azok is nagyon szépek voltak,
jutott belőlük a többi fiúnak is.

De mire a tizenkettedik, a Tökmag királyfi
sorra került, a lányok úgy elfogytak,
hogy neki egy se maradt.

Nagyon elszomorodott szegény,
mert nem ez volt már a legelső eset,
hogy neki, a legkisebbnek
se a szilvás gombócból, se a jó szóból
semmi sem jutott.

Mérgében azt találta mondani,
hogy addig ő meg nem házasodik,
míg kerek e világon a legszebb
királykisasszonyt meg nem találja.

„Hát, azt keresheted – mondta a legidősebb bátyja –,
mert a legszebb királykisasszony már az enyém.

„Enyém a második legszebb!” - mondta büszkén a második fiú.

”Enyém a harmadik”, - mondta nevetve a harmadik -,
és így, egészen a tizenegyedikig,

aki még azt is hozzá tette:

”Az ilyen kis Tökmag, mint amilyen te vagy,
örülhet, ha talál magának egy tizenkettedik legszebbiket.

De aztán igyekezz, mert ha nem találsz,
örök életedre kisgyerek maradsz...”

(kettőszázkilencvenkilenc kistündér lágy hortyogását lehet hallani)

”Úgy hallom, a testvérkéid újra alszanak.

Gyere, nézzük meg, hogy szegény Tökmag királyfi
bánatában hová szaladt.”

(felemeli a gyűrűjét és besötétedik)

Szegény Tökmag királyfi bánatában
a palota kertjének legtávolabbi sarkába szaladt,

tépegette a málnabokor leveleit,

és ütögette száraz ággal

egy vakondtúrás tetején a lukat.

Egyszer csak, láss csodát,

a lukból kidugta a fejét a Vakond Bácsi

és emberi hangon azt mondta:

„Az a száraz ág az én varázspálcám,

tegnap éjszaka itt felejtettem,

nem bánod meg, hogyha visszaadod.”

Tökmag királyfi jószívű volt, hát visszaadta.

Akkor a Vakond bácsi azt mondta:

*(a széken, amin az előbb még a Tündér ült,
feldereng Vakond Bácsi egy vakondtúrás tetején)*

”Bizony jól sejtetted, hogy van ezen a világon
a te szépséges sógornőidnél egy még szebb királykisasszony.

Csak hogy nem árulják el neked,

mert az a világszép királykisasszony

a te szépséges sógornőidnek

a legkisebbik, a legeslegszebbik húga.”

”No bizony, ha az, akkor megyek is utána.”

”Megállj csak, fiam – mondta a Vakond Bácsi –,

(ismét elsötétedik)

nem találod azt meg az apja házában.

El van az örök időkre téve egy üveg lekvárban.

Hallottad-e hírét a Fekete-tengernek?

Fekete-tenger hetvenhetedik szigetének?

Ezen a lukon át vezet az út oda,

a földgolyó másik oldalába.

Fekete-tengernek a hetvenhetedik szigetén

van egy éléskamra,

abban az éléskamrában van egy magas polc,

annak a polcnak a legtetején

van három üveg lekvár,

annak egyikében van a világszép királykisasszony,

úgy hívják, hogy...úgy hívják, hogy...úgy hívják, hogy...”

(Kivilágosodik. A Sötétben Látó Tündér ölében egy szőke kislány ül, vállán aprócska szárnyak, kicsit hasonlít Pogány Juditra kislány korából.)

”Mi is legyen a neve...?”- kérdezte tőlem tündér-anyám

azon a nevezetes téli éjszakán.

Én pedig a füléhez hajoltam és belesúgtam.

(a kislány belesúg a Sötétben Látó Tündér fülébe)

Jól van, legyen a neve: Málnácska...

(A Tündér a Vakond bácsi hangján folytatja)

Szóval, a három üveg egyikében van a világszép királykisasszony,

akinek a neve: Málnácska.

A másik kettőben van a két szobalánya.

De ezen a szigeten olyan nagy sötétség van,

hogy a kardodat felakaszthatod rája,

el se indulj oda, hogyha félsz a sötétben,

el se indulj oda, hogyha nem vagy elég bátor.

Mert ha odatalálsz is,

egy tizenegy fejű sárkány vigyáz a három üveg lekvárra,

az a tizenegy fejű sárkány olyan szerelmes

abba a világszép királykislányba,

hogy amíg azt valaki el nem veszi tőle,

addig ég az élete gyertyája.

Tökmag királyfi megkérdezte:

- Hozhatom-e magammal a kedves lovamat?

- Hozhatod, de csak akkor hozzad, hogyha táltos!

- Nem táltos, csak egy beteg kis csikó,
de a legjobb barátom – mondta Tökmag királyfi.

- No, akkor itt ez a kockacukor,
kínáld meg vele a lovadat,
és olyan táltos válik belőle,
hogy párja se lesz ezen a világon.
Azokat a letépkedett málnaleveleket pedig
dugd el jól a zsebedben,
hátha valamikor még hasznát látod.
Úgy is lett.

Tökmag királyfi a málnaleveleket a zsebébe dugta,
beszaladt az istállóba,

és felnyergelte a kedves lovát.
Szegényke még menni is alig tudott,

de mire a kockacukrot elszopogatta,
olyan táltos paripa lett belőle,

(a Tündér vidáman felnyerít)
hogy hétszerte szebb és kövérebb lett.

Aranyból lett a szőre,
ezüsből lett a kantárja.

Akkor vettek egy nagy levegőt,
leereszkedtek a vakond lukba,
és elindultak hetedhét ország ellen,
a földgolyó másik oldalába.

(a Tündér felemeli a gyűrűjét, besötétedik)

Mentek-mentek, három nap, három éjen át,
a negyedik nap estére kelve
beértek egy rengeteg nagy erdőbe.

Vadállatok mocorogtak benne,
baglyok ijesztgettek,
faágak recsegték-ropogtak.

*(vadállatok mocorognak, baglyok ijesztgetnek,
faágak recsegnék-ropognak)*

Olyan sötét volt az az erdő,
hogy alig látták a kisujjukat.

Azt hitték, talán már a Fekete-tengernél járnak.

De mikor a Tökmag királyfi megpróbálta felakasztani

a kardját a sötétségre, nem maradt az meg,
 annyira azért mégse volt sötét,
 pláne, hogy az erdő közepében
 még egy kis fényt is megláttak.
 Erdő közepében kicsi ház volt,
 nem lakott ott más, csak egy szomorú öregember.

*(kivilágosodik, s ahol a Tündér ült, most egy öregembert látunk,
 aki zsebkendőt hímez, és a Sötétben Látó Tündér hangján beszél)*

Tökmag királyfi bekopogott hozzá,
 köszöntötte illendőképpen:

- Adjon Isten jó estét, öregapám!

Mondta neki az öreg:

- Hej, fiam, de jól esik, hogy öregapádnak szólítottál!

Száz év óta te vagy az első ember,
 aki egy jó szót szól hozzám!

Hol jársz itt, ahol a madár se jár?

Tökmag királyfi így válaszolt:

– Világszép Málnácskát keresem, aki
 egy üveg lekvárban van eldugva
 a Fekete-tenger hetvenhetedik szigetén,
 a földgolyó másik oldalában.

Ugyan bizony hallotta-e a híret?

– Valamicskét hallottam róla, édes fiam,
 de mondok én neked valamit:

Túl az erdőn, hegy oldalában van egy barlang,
 azon át kell tovább menni a földgolyó másik oldalába.

Azt a barlangot egy haragos törpe vigyázza,
 az az én kicsi fiam.

Olyan rosszul bántam vele,
 annyit pofoztam, annyit szidtam, annyit ráncigáltam,
 hogy sose nőtt meg, törpe maradt,
 egyszer elszaladt itthonról,
 beállt az Ördög szolgálatába.

Fogd ezt a zsebkendőt,
 talán még hasznát veheted:

olyan zsebkendő ez,
 hogy a világ összes találós kérdésére
 bele van hímezve a válasz.

(elsötétedik)

Tökmag királyfi megköszönte szépen a zsebkendőt,
és folytatták útjukat
a sötét erdei éjszakában.

(madárcsicsérgés, kivilágosodik, újra a Sötétben Látó Tündért látjuk)

Reggelre igen megéheztek,
megálltak egy tisztáson,
azt mondta Tökmag királyfi a kedves lovának:

-Van még egy kis szalonnám, azt magamnak szánom,
van három marék zabocskám, azt meg neked szánom.

- Nem élek én zabocskán, kedves gazdám –mondta a táltos ló, -
hanem csak izzó parázson!

Azzal a hátsó lábaival kifordított a földből

vagy három mázsa fát,
kénköves lánggal meggyújtotta,

elégette, hamvasztotta,
és mikor csak izzó parazsak voltak,
mind egy szemig befalatozta.

Úgy csillogott utána a szőre,
mintha a Nap lovagolt volna rajta.

– No, kicsi gazdám, hogy menjek?

Úgy-e, mint a szél, vagy úgy, mint a madár,
vagy még ennél is sebesebben: úgy, mint a gondolat?

Azt mondta a királyfi:

– Mint a gondolat, édes lovam.

– Jól van, kicsi gazdám, tudom én, hogy
mi a szíved szándéka.

De addig hiába megyünk

a Fekete-tenger hetvenhetedik szigetére,
amíg meg nem jártuk a Napnak fényes udvarát,

és onnét egy égő sugarat el nem hoztunk,
hogy világítson nekünk

és mutassa majd az utat

a legeslegeslegeslegsötétebb éjszakában.

Nekiereszkedett a táltos a levegőnek,

felszállt, mint a madár,

(felemeli a gyűrűjét, elsötétedik)

hasította a levegőt,

úgy vágatott, mint a gondolat,
 s egy jó szempillantás sem telt belé,
 megérkeztek a Föld kapujához.
 Igen ám, de a Föld kapuját
 két éhes farkas őrizte, és azt mondták,
 hogy addig be nem eresztik a kapun a királyfit,
 míg egy kiló húst nem ad a lovából.
 Gondolta a királyfi: - Bizony nem adok én a lovam húsából,
 inkább adok a magaméból.
 Kivette a zsebéből a csillagos bicskáját,
 kanyarított a combjából egy kiló húst,
 és odavetette a farkasoknak.
 – Most már mehetek – mondták a farkasok.
*(kivilágosodik, a színpad közepén két farkas húst marcangol,
 aztán újra elsötétedik)*
 - Repüljünk, lovacskám, a gondolatnál is sebesebben,
 mert erősen vérzik a lábam,
 meg ne haljak, míg odaérünk
 a Napnak udvarába.
 Repült a hűséges lovacska, a gondolatnál is sebesebben,
 s még jóformán be sem hunyta szemét a királyfi,
 megszólalt a táltos:
 – Nyisd ki a szemedet, kicsi gazdám,
 itt vagyunk a Napnak fényes udvarában.
(kivilágosodik, újra a Tündért látjuk)
 Leszállt a gyöngé lábaival a királyfi,
 s hát ott a Napnak fényes udvarában
 volt egy aranykád,
 aranykádban tüzfürdő, megfürdött abban,
 gyémántszege aranytörülköző, abban megtörülközött,
 ezüstpolcon aranyfésű, azzal megfésülködött,
 s volt ott egy talpig tükör, odaállt, és megnézte magát:
 „Látod-e, tündérekém, milyen szép lett?”
 - kérdezte tündéranám,
 azon a nevezetes téli éjszakán.
 „Meggyógyult a lába,
 szebb lett, mint új korába”.
 Én pedig irultam-pirultam a sötétben,

mert nekem is tetszett bizony,
és persze-bizony, hogy láttam.
(felemeli a gyűrűjét, besötétedik)

A haja színaranyból volt,
a szeme, mint a tenger kékje,
a fején drágakőből való királyfi-korona fénylett.

Selyemből volt az ingje,
bársonyból a nadrágja,
damasztból a nyaksálja,
ezüsből a csizmája.

(kivilágosodik, Tökmag királyfi a talpig tükörben nézegeti magát)

De nem csak nekem tetszett ám,
hanem ő is tetszett saját magának.

Illegette, nézegette magát,
gyönyörködött a színarany hajában,
a szeme kékjében,
a drágakőből való királyfi-koronájában.

Mintha nem is akart volna már menni,
mintha nem is jutott volna már eszébe Málnácska.

Akkor Uram Teremtőm, egyszer csak, mit látott!

Kijött az udvarba egy haragos vénember,
bizonyosan a Napnak a szolgája,
meglátta a királyfit, amint nézegette magát a tükörben,
nagy mérgesen ráfújt, kerekedett rettentő nagy szélvész,
és úgy elfújta lovastul, mindenestül,
hogy hetvenhétezer mérföldig sem ért földet a lábuk.

(besötétedik és olyan szél kerekedik, hogy összekócolja a nézők haját)

Akkor meg leestek egy olyan sötét lyukba,
hogy sem eget, sem földet nem láttak.

Csúszva-mászva tapogatóztak,
hol kígyóra, hol békára léptek,
Tökmag királyfi már azt hitte,
hogy a Fekete-tenger legsötétebb szigetén járnak.
De mikor a kardját fel akarta akasztani a sötétségre,
nem maradt az meg,
annyira azért mégse volt sötét,
pláne, hogy hirtelen valami libegő-lobogó
tűzet is megláttak.

(kivilágosodik, lobogó tűz körül egy vigyorgó törpe szaladgál)

A tűz körül egy vigyorgó törpe szaladgált,

és ezt a találós kérdést kiabálta:

”Hús eszik, húsból, hús dombon!”

És mikor meglátta őket,

még azt is kiabálta:

”Ha ezt a találós kérdést ki nem találjátok,

porrá töröm a csontjaitokat,

és megfőzlek benneteket vacsorára!”

Gondolta magában a Tökmag királyfi,

hogy ennek már a fele se tréfa,

és hogy biztos ez a törpe annak az öregembernek

az elszökött fiacskája,

aki beállt az Ördög szolgálatába.

Elővette hát a zsebkendőjét,

azt, amibe a világ összes találós kérdésére

bele volt hímezve a válasz,

és, mintha csak a homlokát törölgetné

a nagy-nagy gondolkodásban,

odalesett hirtelen, aztán így kiáltott:

„Hús eszik, húsból, húsdombon!

Erre az a válasz, hogy:

A gyermekét szoptató édesanya!

A hús: a gyermek,

a másik hús, amiből eszik: az édesanyja,

a húsdomb pedig az édesanya szép, gömbölyű melle!

Igaz-e, pajtás, hogy kitaláltam?”

Akkor a kis törpe elcsodálkozott,

leült a földre, gondolkozott kicsit,

és ő is kimondta:

”Hús eszik, húsból, húsdombon -

A gyermekét szoptató édesanya.”

De olyan csodálkozva mondta,

mint aki maga sem ismerte a választ.

Aztán keservesen sírni kezdett,

és haza szaladt kibékülni az édesapjával.

(elsötétedik)

De bezzeg nekibátorodott a királyfi,

tudta, hogy ez az a barlang, ami tovább vezet a földgolyó másik oldalába.

Hát, ahogy a barlang végéhez ért,
s nyiladozni kezdett a sötétség,
látja ám, hogy elszakadt a szép ruhája,
piszkos lett a füle, nyaka, körme,
elveszett a királyfi-koronája.

(kivilágosodik, újra a Sötétben Látó Tündért látjuk)

„Anyácskám, én azt szeretném,
hogy megint szép legyen,
hogy szebb legyen, mint új korában,
- kérleltem anyámat,-
és hogy elhozzák azt a fényes napsugarat,
amivel világíthatnak majd
a legeslegeslegeslegsötétebb éjszakában.”

- Értem. És azt hogyan hozzák el?

- Jöjjön elébe egy szépséges szép leány,
aki ne legyen más, mint maga a Hajnal.

- És aztán?

(méltatlankodva) - És aztán, és aztán!
Sajnálja meg a Hajnal a királyfit,
ültesse maga mellé az ő szárnyas lovára.

- És aztán?

- És aztán vigye hetedhét ország ellen,
emberi szem nem látta
gyönyörűséges szép tartományokon keresztül
vissza a Napnak udvarába!

- Úgy legyen! – mondta tündéranym
azon a nevezetes téli éjszakán.

És a Hajnal bíboros felleg-kocsijával
újra a Napnak fényes udvarába vitte a királyfit.

Ott kiválasztott egy sugarat,
szépen belefonta a királyfi hajába,
attól megint ugyanolyan szép lett, mint volt,
szebb lett, mint új korában.

Akkor azt mondta neki:

– Na, királyfi, most már mehetsz,
vár rád a világszép Málnácska.

(besötétedik)

S íme, abban a szempillantásban, honnét, honnét nem,
ott termett a királyfi táltos paripája,
fölpattant rá a királyfi, s vágattak hetedhét ország ellen,
a Fekete-tenger irányába.

(földereng a táltosán vágató Tökmag királyfi, aztán újra elsötétedik)

És amíg egyre közeledtek,
én egyre nyugtalanabb lettem,
és megkérdeztem tündéryanómat:

- Anyácskám, miből áll
egy Sötétben Látó Tündér tudománya?

Tündéryanóm pedig így válaszolt:

- Bízattnia kell azokat,
akik félnek az éjszakától,
bízattnia kell azokat,
akik félnek a semmit-se-tudástól,
és bízattnia kell azokat,
akik félnek a meghalástól.

- És mire van szüksége ahhoz,
hogy mindezeket szépen csinálja?

- Három dolgra:

Képzeletre,
szeretetre,
és bátorságra.

- És megvan nekem ez a három?

- Látod a mesémet?

- Látom.

- Szeretsz valakit?

- Hát... szeretek.

- És félsz a sötétben?

- Már csak egy kicsit.

- Akkor megvan neked az a három.

És a mese így folytatódott tovább
azon a nevezetes téli éjszakán.

Hét nap s hét éjjel vágattott a táltos,
mire megérkeztek a Fekete-tenger hetvenhetedik szigetére.

De ezen a szigeten tényleg akkora volt a sötétség,
hogy a királyfi fel tudta rá akasztani a kardját.

Lyukat tudott bele szűrni a hegyével,
szeletekre tudta vágni az élével.
(kivilágosodik, újra a Sötétben Látó Tündért látjuk)
Akkor levette fejéről a sapkáját,
megcsillant a hajába font fényes napsugár,
és lett egyszerre olyan világosság,
hogy még a fűszálak is hunyorogtak.
A sziget közepén,
megtalálta az éléskamrát,
az éléskamrában a magas polcot,
annak a legtetején a három üveg lekvárt.
De a tizenegy fejű sárkány
nem volt otthon,
a tizenegy fejű sárkányt nem találta.
Akkor fogta a kardját a Tökmag királyfi,
és felkapaszkodott, hogy a polc tetejéről
az első üveg lekvárt lepiszkálja.
Csakhogy az a lekvár úgy lepotyogott onnan,
hogy ripityomra tört,
és keserves jajgatás hallatszott a földről.
Szilvalekvár volt abban,
meghalt az egyik szobalány: a Szilváccka.
Akkor fogta a kardját a Tökmag királyfi,
felkapaszkodott, hogy a polc tetejéről
a második üveg lekvárt is lepiszkálja.
Csakhogy az a lekvár is úgy lepottyant onnan,
hogy ripityomra tört,
és megint csak keserves jajgatás hallatszott a földről.
Almalekvár volt abban,
meghalt a másik szobalány is: az Almáccka.
De már harmadszorra
a Tökmag királyfi nagyon vigyázott.
Mikor az utolsó üveg is le akart potyogni,
ügyesen elkapta a sapkájával.
Málnalekvár volt abban.
És mire mind egy cseppig befalatozta,
az üveg aljából előszökkent
a Világszép Málnáccka.

Olyan szépséges lányka volt az,
 amilyent még emberi szem nem látott.
 Ott mindjárt egymás nyakába borultak,
 és érezték azt a jó kis érzést hogy
 „Te az enyém, én a tied,
 ásó, kapa meg a nagyharang
 válasszon el minket egymástól!”
 - Jaj, de most siessünk, szívem szép szerelme!
 - mondta Málnácska.

Jön haza a sárkány, a tizenegy fejű!
 Sajnos az annyira szerelmes belém,
 hogy első dolga mindig, hogy bekopogtat
 hozzám a kamrába.

„Köpjön a padlóra hármat!
 - súgtam anyámnak.

Köpjön a padlóra hármat!
 Amíg egéruat nyernek,
 válaszolnak helyette a nyálak!”

De már a sárkány olyan közel volt,
 hogy nagyon sietni kellett!

„Köpök majd én!” – mondtam hirtelen,
 azzal köptem három szépséges nyálat
 a tölgyfagubacs hálósobánk padlójára.
 – No, most édes lovam, vigyél minket
 az én hazámba; - mondta Tökmag királyfi,-
 de sebesebben még a gondolatnál is,
 a tizet-lépős dombocskán túlra,
 vissza a földgolyó másik oldalába.

Úgy is lett.

(elsötétedik)

Vágtatott a táltos hetedhét ország ellen,
 repültek hazafelé,
 sebesebben még a gondolatnál is,
 a tizet-lépős dombocskán túlra,
 vissza a földgolyó másik oldalába.

*(feldreng a vágtató táltos hátán Tökmag királyfi és Málnácska,
 aztán újra elsötétedik)*

Eközben a sárkány is haza érkezett

nagy dérrel-durral,
 buzogányt hajigálva.
 És ez a sárkény tényleg annyira
 szerelmes volt a Málnácskába,
 hogy menten a kamrához sietett,
 és bekopogtatott az ajtón
 a pikkelyes-karmos nagy mancsával:
(kivilágosodik, újra a Tündért látjuk)
 ”Itt vagytok-e leánykáim?” – kérdezte.
 És akkor felelt helyettük az első nyál
 a Szilvácska hangján:
 ”Itt vagyunk, itt vagyunk mind a hárman!”
 Akkor a sárkény megint kérdezett egyet:
 ”Jártak-e itt, míg oda voltam?”
 Most meg a második nyál felelt az Almácska hangján:
 ”Az égvilágon senkik se jártak!
 Senkik se jártak az égvilágon!”
 Végül a sárkény egy harmadikat is kérdezett:
 ”Szeretsz-e már, édes kis szerelmem,
 Világszép Málnácska?”
 De sajnos akkor az a buta harmadik nyál
 a Málnácska hangján azt felelte:
 ”Szeretlek már, édes kis szerelmem,
 Világszép Sárkányka!”
 Na, ezt a szegény sárkény már
 nem hitte el, mert ilyen szépet még
 sohasem válaszolt neki a Málnácska.
 A tizenegy fején volt huszonkét szem,
 annak a huszonkét szemének az egyikével
 bekukucskált a kulcslyukon,
 hogy a válaszolókat lássa.
 Most pedig az egész világ fogja be a fülét,
 mert az a szegény sárkény akkorát fog mindjárt ordítani,
 hogy az egész világnak beszakad a dobhártyája.
(A Tündér sárkányt ordít)
 - Szilvalekvárom összetörve,
 Almalekvárom a földre lökve,
 Három nyál a padlóra köpve,

Világszép Málnácskám tőlem elszökve!
Felugrott a sárkány a háromfejű táltos paripájára,
és menten elindult a szökevények nyomába.
De olyan táltos paripája volt ennek a sárkánynak,
hogy nemcsak három feje volt,
hanem hat lába,
és még a fenekéből is tüzet okádott,
és a gondolat csak egy sánta csiga volt öhozzája.
Amerre vágatott, az ég is elsötétült,
egy szempillantás alatt ott termett
a Tökmag királyfi lovának sarkában.
Akkor a Tökmag királyfi fogta a kardját,
és hátra hajította, hátha a sárkányt
szíven találja.
De a sárkány a röpdülő kardot
a fogával elkapta,
és ízzé-porrá harapdálta.
Akkor a Tökmag királyfi a bal zsebébe nyúlt,
fogta a csillagos bicskáját,
kinyitotta, azt is hátra hajította,
hátha a sárkányt szíven találja.
De a sárkány a repülő bicskát is
a fogával kapta el,
és úgy nyelte le, hogy meg se rágta.
Akkor a Tökmag királyfi a jobb zsebébe nyúlt,
de nem volt abban más,
csak három málnalevél,
amit még az apja kertjében tépegetett
nagy bánatában.
De már most mit is kezdhetne azokkal?
Nem jutott eszébe semmi.
”Írjon rájuk levelet a Málnácska!”
- suttogtam hirtelen anyámnak.
Az legyen az első levélen, hogy:
'Eridj, sárkány, nem szeretlek!'
És legyen alája írva, hogy: Málnácska!”
Úgy is lett.
Málnácska a levelét gyorsan megírta,

hátuk mögé hajította,
 mikor azt a sárkány elolvasta,
 úgy szíven ütötte az a levél,
 hogy alig tudott visszaülni a lovára.
 ”Tündérkém, - mondta akkor anyám,
 azon a nevezetes téli éjszakán-,
 most már te kísérjed őket haza,
 hiszen te úgy látsz a sötétben, mint senki más!”
 Azzal gyűrűjét az ujjamra húzta,
 azóta is ezt viselem,
 és a fény felkacagott a parancsomra várva.

(A fény felkacag)

Azt a mesét pedig egyes-egyedül én meséltem tovább
 azon a nevezetes téli éjszakán:

(elsötétedik)

”Megint elsötétült az ég,
 a tizenegy fejű sárkány megint ott vágatott
 a Tökmag királyfi lovának sarkában.
 Málnácska pedig a második levelet is megírta,
 és azon a levélen az volt, hogy:
 ’Az én szívem szerelme: Tökmag királyfi!’
 És a nevét is alája írta, hogy: Málnácska.
 A levelet a hátuk mögé hajította,
 mikor azt a sárkány elolvasta,
 úgy szíven ütötte az a levél,
 hogy alig bírt visszamászni a lovára.
 De azért valahogy mégiscsak visszamászott,
 megint elsötétült az ég,
 megint ott vágatott
 a Tökmag királyfi lovának sarkában.
 Málnácska pedig azt írta az utolsó levélre:
 ’Boldogan éltek, amíg meg nem haltak!’
 és mind a ketten alája írták a nevüket:
 Tökmag királyfi és Világszép Málnácska.
 A levelet a hátuk mögé hajították,
 mikor azt a sárkány elolvasta,
 úgy szíven ütötte az a levél,
 hogy nem tudott már visszamászni a lovára.

(kivilágosodik, látjuk a haldokló sárkányt, alig fér be a színpadra, egyik fejét a Sötétben Látó Tündér ölébe hajtja)

Csak feküdt a földön és sírt nagy bánatában,
és addig sírt, míg el nem aludt
az élete gyertyája.

(elsötétedik)

Akkor a szerelmesek szép nyugodtan
haza repültek,
a tizet-lépős dombocska tetején
a táltosról leszálltak,
úgy sétáltak be kéz a kézben
a királyi palotába.

A tizenegy királyfi-testvér akkorát nézett,
hogyan a mai napig tátott szájjal
szaladgálnak a világban.

(kivilágosodik, a Sötétben Látó Tündér ismét egyedül mesél)

De bizony képzelhetitek, hogy mekkorát nézett
az én kettőszázkilencvenkilenc testvérkém,
amikor másnap ezt a mesét nekik is elmeséltem.

De úgy elmeséltem nekik,
de úgy, hogy az összes lánytestvérkém
szerelmes lett a Tökmag királyfiba,
és az összes fiútestvérkém pedig
szerelmes lett a Málnácskába.

Álmunkban mind a háromszázan
ott voltunk a lakodalomban,
hajnalig roptuk a táncot.

Az a lakodalom hetvenhét napig tartott,
tartson a tiétek hétszázhetvenhétig,
és ha jól kitáncoltátok magatokat,
ti is legyetek boldogok,
míg meg nem haltok,
ezt kívánom nektek én,
a Sötétben Látó Tündér.

(A Tündér eltűnik, Málnácskát és Tökmag királyfit látjuk csókolózni, szappanbuborékok hullanak rájuk az égből, aztán a függöny.)